

Duševné zdravie ako súčasť podpory zdravia v školách

Kleinová D.¹, Katreniaková Z.²

¹Združenie príbuzných a priateľov RADOSTĽ, Košice

²SAVEZ, Košice

21.-22. septembra 2006, 2. SAVEZ konferencia, Košice

**Incidencia duševných porúch (podľa MKCh)
na 100 000 obyvateľov (2003):**

- Fínsko	101,1
- Maďarsko	391,1
- Dánsko	462,7
- ČR	1077,0
- SR	1324,3

(Zdravotnícka ročenka SR, ÚZIS, 2004)

Štruktúra chorôb zapríčiňujúcich hospitalizáciu mužov:

1. Choroby obehovej sústavy - 77 122 (17.8 %)
2. Choroby tráviacej sústavy - 51 086 (11.8 %)
3. Poranenia, otravy a iné následky vonkajších príčin - 50 766 (11.7 %)

Najdlhší ošetrovací čas (v dňoch):

1. Choroby obehovej sústavy - 659 265 (18.2 %)
2. Duševné poruchy a poruchy správania - 560 238 (15.4 %)
3. Nádory 402 685 (11.1 %)

(Zdravotnícka ročenka SR, ÚZIS, 2004)

Štruktúra chorôb zapríčiňujúcich hospitalizáciu žien:

1. **Ďarchavosť, pôrod a popôrodie** - 88 940 (15.5 %)
2. **Choroby obehovej sústavy** - 80 386 (13.7 %)
3. **Faktory ovplyvňujúce zdravotný stav a styk so zdravotníckymi službami** - 63 627 (10.8 %)

Najdlhší ošetrovací čas (v dňoch):

1. **Choroby obehovej sústavy** - 737 965 (16.5 %)
2. **Ďarchavosť, pôrod a popôrodie** - 539 109 (12.1 %)
3. **Duševné poruchy a poruchy správania** - 470 818 (10.5 %)

(Zdravotnícka ročenka SR, ÚZIS, 2004)

Združenie príbuzných a priateľov RADOSŤ

Duševné zdravie na školách:

- 1 žiaci
- 2 rodičia
- 3 učitelia

1 žiaci

- 5-6 vyučovacích hodín s malými prestávkami
- rôzne odbory, každá hodina iný pedagóg
- predimenzované učebné osnovy
- záujmová činnosť
- príprava na ďalší deň

denný pracovný čas = približne 9-10 hodín

??? Môže byť takáto záťaž psychicky únosná ???

② rodičia

- práca 8-12 hodín denne, viac zamestnaní
- „otrocké“ vysvetľovanie doma,
ak dieťa neporozumelo učivo v škole
- „záujem“ o život dieťaťa v škole sa redukuje
... Čo bolo v škole? Máš už úlohy?
Daj mi pokoj s učením, som unavený ...

??? Ako vníma školu svojho dieťaťa rodič ???

??? Ako vníma škola rodičov svojich žiakov ???

③ učitelia

- predimenzovanie učebných osnov
- strach o stratu zamestnania
- narastajúca agresivita a neúcta žiakov voči učiteľom a spolužiakom
- narastajúci počet žiakov v triedach
- nevyváženosť vynaloženej námahy a ekonomického ohodnotenia práce učiteľa

??? Aké môžu mať učitelia motívy, aby zotrvali v tomto zamestnaní ???

... Podpora zdravia **integruje** 3 dimenzie zdravia (WHO):
Podporovanie zdravia znamená „**addressing**“
multi-dimenzionálnu povahu zdravia:
jeho fyzickej, duševnej a sociálnej (a často aj spirituálnej)
dimenzie. ...“

*jeden z kľúčových princípov stratégií podpory zdravia, Ottawská charta
(Summary overview and background to Health Promotion:
Globalization, health challenges and the Bangkok Charter
6th Global Conf. on Health Promotion in Bangkok, Thailand 7-11 Aug 2005)
<http://www.who.int/healthpromotion/conferences/6gchp/en/index.html>*

Duševné zdravie ako súčasť podpory zdravia

tvorba učebníc

- **autori, učitelia z praxe, školskí a klinickí psychológovia, zástupcovia rodičov, žiaci, psychiatri, ...**

predimenzovanie učiva

- **systematické hodnotenie celkovej psychickej záťaže žiakov, učiteľov, rodičov, ...**
- **kontrola**

Duševné zdravie ako súčasť podpory zdravia

výskum duševného zdravia

- centrum pre výskum duševného zdravia
- pilotné projekty ...

NPDZ

- projekty orientované na duševné zdravie
- systematická výchova detí a dospelých k empatii, asertivite, ku správnej komunikácii a konštruktívnemu riešeniu konfliktov
- psychológovia, špeciálni pedagógovia, psychiatri, kňazi (pastorálna medicína), absolventi „nových“ študijných odborov (andragogika)

Záver